

ENERGI

Innhold

Virksomhet og organisering	5
Å Energis tilnærming til aktsomhetsvurderinger	6
Styrende føringer	7
Støtte til etablerte prinsipper	7
Policy og strategi for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	7
Code of Conduct	7
Supplier Code of Conduct	8
Innkjøpspolicy	8
HMS	8
Likestilt arbeidsliv	8
Varslingskanal	8
System for risikostyring og internkontroll	5
Samarbeid	6
Identifisere påvirkning	9
Menneskerettigheter og arbeidsforhold i Å Energi	9
Menneskerettigheter og arbeidsforhold hos våre leverandører	10
Prosess for kvalifisering og risikovurdering av leverandører	11
Funn fra risikovurderingene	12
Prioritering og mål	13

Håndtere negativ påvirkning	13
Forebyggende tiltak	14
Tiltak for å håndtere risiko	14
Gjenopprettende tiltak	15
Prioritering og mål	15
Oppfølging	15
Kommunikasjon	15

Virksomhet og organisering

Å Energi arbeider aktivt for å respektere grunnleggende menneskerettigheter og for å sikre anstendige arbeidsforhold i vår virksomhet og drift, og gjennom hele vår verdikjede. Respekt for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter utgjør derfor en viktig og integrert del av vårt arbeid med risikostyring. Denne rapporten er utarbeidet med utgangspunkt i lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven).

Å Energi er et stort konsern, det største kraftselskapet i Norge med eierskap og virksomhet i hele verdikjeden - fornybar produksjon, distribusjon, forvaltning og handel med kraft, og strømsalg i industri-, bedrifts- og husholdningsmarkedet. Vi har hovedkontor i Kristiansand, og tilstedeværelse i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland, England og Sveits.

Vårt samfunnsoppdrag er å øke produksjonen av ren fornybar energi, levere den effektivt gjennom nettet og utvikle nye og bedre produkter og tjenester til energimarkedet. Å Energi er organisert i fem forretningsområder som gjenspeiler konsernets kjernevirksomhet og verdikjede: Vannkraft, Nett, Fornybar forvaltning, Kunde og digitale løsninger og Ny industri samt et morselskap med konsernfunksjoner.

Konsernet består i dag av morselskapet Å Energi og til sammen 54 datterselskaper, hvorav følgende 14 konsernselskaper er underlagt åpenhetsloven:

- Å Energi AS
- Å Energi Vannkraft AS
- Glitre Nett AS
- Å Strøm AS
- Å Energi Fornybar Forvaltning AS
- Å Energi Varme AS
- Å Energi Invest AS
- Entelios AS
- Vibb AS
- Eco STOR AS
- Netsecurity AS
- Norsk Energigjenvinning AS
- Norsk Biobrensel AS
- Bio Energy AS

Denne redegjørelsen omfatter alle selskapene i konsernet som er omfattet av åpenhetsloven med unntak av Glitre Nett AS som har utarbeidet egen rapport.

Å Energi-konsernet står for tiden i et omfattende integrasjonsarbeid etter fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi. Dette vil medføre løpende endringer av både strukturell og innholdsmessig karakter. Herunder vil det utformes en ny strategi for

Å Energi som vil påvirke virksomhetens fokus og målsettinger fremover, herunder på menneskerettighetsområdet.

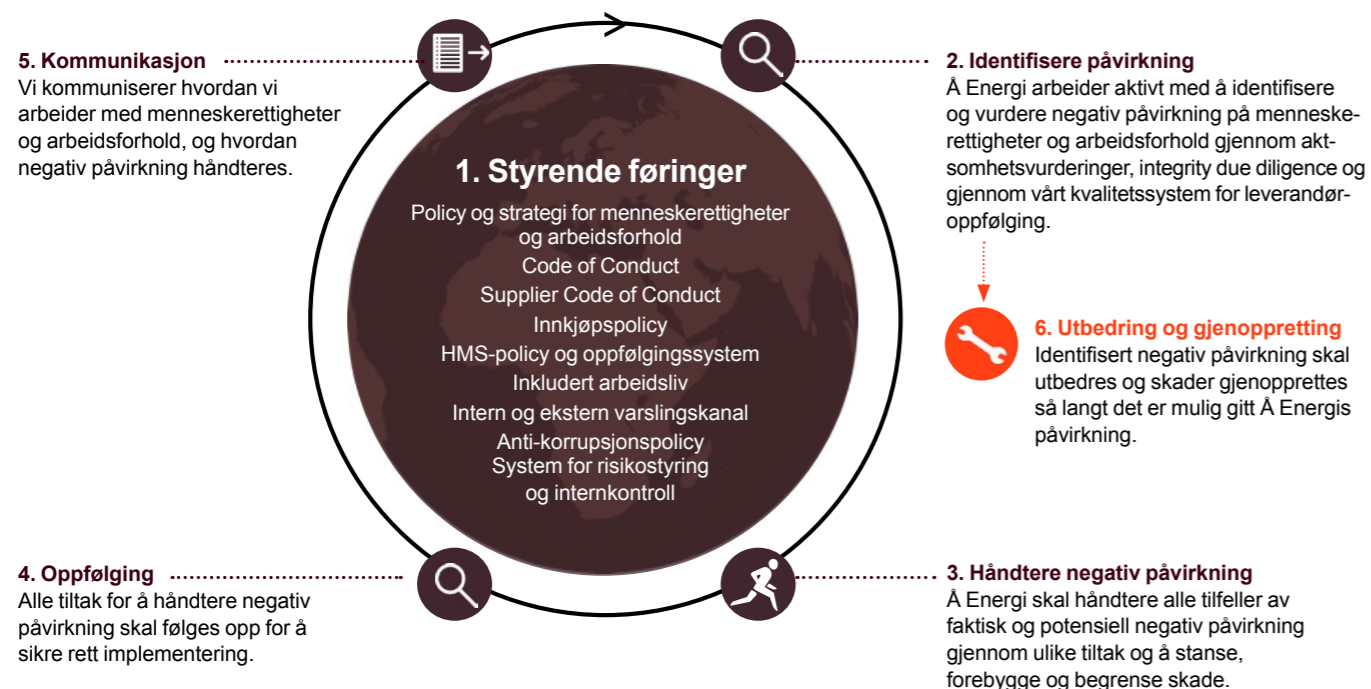
Arbeidet med å respektere og fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er integrert i hele virksomheten, hvorav styret fastsetter overordnede føringer. Alle konsernets ledere har et særskilt ansvar for å forebygge og avdekke eventuell negativ påvirkning som følge av vår egen virksomhet, hvorav et særskilt ansvar er tillagt konserndirektør for Drift og bærekraft.

Å Energi har en egen innkjøpsavdeling som aktivt arbeider med våre leverandører, for å sikre forståelse og håndtering av risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold i våre leverandørkjeder.

For mer detaljert informasjon om Å Energi som selskap og konsern, og om vår organisasjon, vises det til årsrapport 2022.

Å Energis tilnærming til aktsomhetsvurderinger

Vi følger OECDs prinsipper for ansvarlig næringsliv, herunder OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct:

Styrende føringer

Arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er nært knyttet opp mot en rekke av Å Energis eksisterende prosesser og verdier i våre ulike forretningsområder, og utgjør derfor en integrert del av virksomhetsstyringen.

Å Energi har som mål å utgjøre en forskjell i samfunnet. I dette ligger å øve

innflytelse i positiv retning der vi har mulighet til det. Gode prosesser for å sikre respekt for menneskerettigheter og arbeidsforhold, og grundige aktsomhetsvurderinger av forretningspartnere og leverandører bidrar til dette.

Å Energis styre og administrerende direktør har et grunnleggende ansvar for at virksomheten respekterer

menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Styret og administrerende direktør har oppnevnt en rekke ledere på de ulike virksomhetsområdene som er gitt delegert ansvar og myndighet til å forestå daglig og operativ drift av konsernet, herunder det daglige og operative arbeidet med menneskerettigheter.

Støtte for etablerte prinsipper

Som konsern og en stor aktør i kraftbransjen er det viktig for oss å respektere og beskytte rettighetene til personer, grupper, miljø og omgivelsene for øvrig som kan bli påvirket av vår

virksomhet. Å Energi baserer seg derfor på United Nations Global Compact ti prinsipper for ansvarlig næringsliv, United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights, OECD

Guidelines for Multinational Enterprises, the International Bill of Human Rights, såvel som kjemekonvensjonene til International Labor Organization (ILO).

Policy og strategi for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Verden er for øyeblikket inne i en urolig tid, som blant annet påvirkes av den pågående krigen i Ukraina, forsyningsutfordringer, økonomisk nedgang og klimaendringer. Landskapet for å håndtere og sikre respekt for menneskerettigheter og arbeidsforhold er dynamisk og har blitt mer kompleks.

For å sikre et kontinuerlig og helhetlig fokus på ansvarlig næringsliv har Å Energi derfor etablert en egen policy og strategi for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold både i vår egen virksomhet og i leverandørkjedene. Gjennom dette arbeidet har styret og ledelsen fastsatt

rammer og førende prinsipper for hvordan risiko for negativ påvirkning skal håndteres, og for hvordan arbeidet med aktsomhetsvurderinger skal implementeres som en helhetlig og kontinuerlig prosess i hele konsernet.

Code of Conduct

Styret vedtar et sett med kjerneverdier og etiske retningslinjer (Code of Conduct) for Å Energi, som danner grunnlaget for kulturen i konsernet. De etiske retningslinjene gir uttrykk for Å Energis forventninger til å etterleve konsernets verdier, opptre etisk og forholde seg til alle reguleringer, herunder menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

De etiske retningslinjene gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte og andre som utfører arbeid for Å Energi.

De etiske retningslinjene tas videre ut i konsernet gjennom inkorporering i strategier, bærekraftmål, lederkrav og medarbeiderskap.

Supplier Code of Conduct

Å Energi har utarbeidet en Supplier Code of Conduct som er gjeldende for alle våre forretningspartnere og leverandører. Denne fastsetter juridiske og etiske standarder som Å Energi forventer

at alle våre forretningspartnere og leverandører etterlever. Dette omfatter menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, og det er presisert utdypende forventninger knyttet til noen av

de mest fremtredende rettighetene, herunder barnearbeid, tvangsarbeid, diskriminering, organisasjonsfrihet, lik og rettferdig lønn og arbeidstider, HMS og behandling av urbefolkninger.

Innkjøpspolicy

Vår konsernpolicy for innkjøp fastsetter rammer, føringer og prinsipper som bidrar til å sikre ansvarlige innkjøpsprosesser. Gjennom innkjøpspolicyen har Å Energis innkjøpsmedarbeidere

fått en sentral rolle i alle våre verdiskapingsprosesser. Policyen fastsetter prinsipper som skal bidra til at Å Energi fortsetter å utgjøre en forskjell for samfunnet, herunder ved å kvalifisere

alle leverandører og underleverandører hvorav det legges høy vekt på forhold knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold og miljø.

HMS

HMS har høyeste prioritet i Å Energi, og står alltid først på agendaen i ledermøter, både i styret, konsernledelsen og i de ulike konsernselskaperens ledergrupper. Det jobbes systematisk med kontinuerlig forbedring innen HMS for egne ansatte, innleide og tredjeparter. Det legges vekt på erfaringsdeling og læring på tvers av bransjer, gjennomføres rotårsaksanalyser ved hendelser med høyt skade-potensial,

og det jobbes med økt læring og kultur for erfaringsdeling. Målet er å lære enda mer av hendelser som kunne ført til skader, og å dele kunnskap på tvers av konsernet og i energibransjen.

Å Energi har systemer for registrering av uønskede hendelser og forbedringsforslag både for egne ansatte og for underleverandører. Systemet er tilgjengelig via flere plattformer, blant

annet en app for mobil og en web-rapporteringsløsning. Her rapporteres og registreres avvik, observasjoner, forbedringsforslag, ulykker og nestenulykker. Rapportene analyseres, og alle hendelser med høyt skadepotensial granskes, for å begrense eventuelle konsekvenser, sikre oppfølging av årsakssammenhenger, dele læringspunkter og etablere tiltak for kontinuerlig forbedring.

Likestilt arbeidsliv

Å Energi jobber systematisk med likestilling og mangfold, og er stolt over å være sertifisert for «Likestilt arbeidsliv» frem til 2024. «Likestilt arbeidsliv» er en sertifiseringsordning som handler om likestilling, inkludering og mangfold i vid forstand, og dreier seg om like

muligheter for alle uavhengig av kjønn, religion, etnisitet, funksjonsevne og seksuell orientering.

Vi har blant annet hatt et uttalt mål om å øke andelen kvinnelige ansatte og få en mer mangfoldig alderssammen-

setning i konsernet. Det er derfor gledelig å registrere at på ledernivå 1-3 er kvinneandelen økt og er nå 42 %. For mer utfyllende informasjon om vårt arbeid med mangfold og inkludering se egen rapport om inkludert arbeidsliv.

Varslingskanal

Konsernet har flere varslingskanaler, hvorav en kanal er ekstern slik at det er mulig for tredjeparter å varsle. Det er etablert formelle rutiner for behandling av varsler og alle varsler behandles strengt konfidensielt. Å Energi har

etablert rutiner som ivaretar varslernes rettigheter. Konsernet legger ekstra vekt på intern kommunikasjon av etiske retningslinjer, tydelig standpunkt og systemer/rutiner for varsling.

System for risikostyring og internkontroll

Å Energis risikostyring har i flere år vært en integrert del av virksomhetsstyringen både på strategisk og operativt nivå. Å Energi-konsernet står for tiden i et omfattende integrasjonsarbeid etter fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi, noe som gjør at flere av områdene dekkes av risikostyring vil bli berørt. Det er igangsatt prosesser for å sikre at helhetlig risikostyring vil fortsette å være integrert i alle virksomhetsområder, strategier og mål.

Å Energi har også implementert et omfattende system for internkontroll, som utgjør en del av den helhetlige risikostyringen og skal gi rimelig sikkerhet for oppnåelse av mål, rapportering og etterlevelse. Internkontrollen i konsernet er satt i system gjennom tydelige føringer og etablerte prosesser. Dette er dokumentert ved at styrende dokumenter er gjort tilgjengelige for alle ansatte gjennom et kvalitets-system. Kvalitetssystemet sikrer

en komplett, strukturert og helhetlig oversikt gjennom å presentere alle styringsdokumenter, fra overordnede styrende dokumenter til håndbøker og beskrivelser av arbeidsprosesser. For mer informasjon om konsernets risikostyring og internkontroll generelt, se årsrapport 2022.

Samarbeid

Å Energi samarbeider både med andre selskaper i bransjen, myndigheter og interessenter i vår drift, både ved opp-

start og løpende. Dette er viktig både for å sikre erfaringsdeling og læring på tvers, og for å kunne hensynta eventu-

elle utfordringer knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Identifisere påvirkning

Menneskerettigheter og arbeidsforhold i Å Energi

I alle konsernets forretningsplaner er det inkorporert risikovurderinger, hvorav operasjonell risiko knyttet til sentrale og relevante menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter er vurdert.

vår verdikjede. De mest sentrale risikoene for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter er risikoer knyttet til HMS og negativ påvirkning på miljøet.

at Å Energi har høye standarder for å sikre helse, miljø og sikkerhet. Risikoene som er identifisert gjør seg særlig gjeldende på Å Energis anlegg og kraftstasjoner:

Å Energi er naturlig eksponert for risiko på en rekke områder og gjennom hele

Å bygge og drifte anlegg og kraftstasjoner kan være risikofylt, og det krever

HMS: identifiserte nøkkelrisikoer:

- Fysisk skade på ansatte og innleide på Å Energis arbeidssteder.
- Ansatte og innleide eksponeres for skadelig lyd, varme, stråling og forurensning på Å Energis arbeidssteder.
- Mentale belastninger på ansatte og innleide i Å Energi grunnet høyt arbeidspress og stress.
- Fysisk skade på utenforstående tredjepersoner på Å Energis arbeidssteder.

Innenfor energibransjen er det en underliggende sikkerhetsrisiko for de ansatte i utførelsen av arbeidet. Bransjen har et stort fokus på HMS og gjennom omfattende lovreguleringer og egne tiltak er risikoen i dag minimert. Det er også implementert et helhetlig risikostyringssystem for håndtering av HMS-risiko både for ansatte og for tredjeparter. Dette omfatter policyer og prosedyrer, internt og eksternt system for rapportering av hendelser, jevnlig opplæring og kommunikasjon, fysisk sikring av våre anlegg og adgangskontroll.

Det ble i 2022 registrert 3 (3) arbeidsulykker for egne ansatte og 9 (4) skader for innleide. Skadene er stort sett relatert til fall mens man ferdes til fots. Ulykkestallene gir til sammen en H2-verdi (skader med og uten fravær pr. mill. arbeidstimer) på 3,2 (2,2). I 2021 ble det registrert 3 (3) arbeidsulykker for egne ansatte og 4 (7) for innleide.

Å Energi er en av Norges største kraftprodusenter, og vi har som mål å drive vår virksomhet på en bærekraftig og etisk ansvarlig måte. Selv om virksom-

heten vår har som grunnleggende mål å bidra til en bærekraftig fremtid basert på fornybar energi, innebærer virksomhetens natur samtidig at det gjennomføres aktiviteter og utbygginger som kan ha store konsekvenser for natur, miljø og mennesker som påvirkes. Klimaendringer og ekstremværhendelser gir også økte utfordringer for forsyningssikkerhet, sikkerhet for ansatte, innleide og allmennheten.

Miljø: identifiserte nøkkelrisikoer:

- Inngrep i privat eiendomsrett ved utbygging, virksomhet og aktiviteter.
- Inngrep og konsekvenser på naturomgivelser ved utbygging, virksomhet og aktiviteter.
- Utslipp ved utbygging, virksomhet og aktiviteter.

Vårt viktigste samfunnsoppdrag er å utvikle og levere bedre og bærekraftige energiløsninger, og utgjøre en forskjell for samfunnet rundt oss. Forholdet til andre interessenter står derfor sentralt i utøvelsen av vår virksomhet.

I lys av vindkraftutbyggingen på Fosen har det vært et særlig fokus på urfolks rettigheter, naturinngrep, arbeidsplasser

og behov for miljøvennlig energi. Selv om Å Energi trakk seg ut av Fosen i 2016, jobbes det kontinuerlig med å ivareta våre forpliktelser gjennom å søke dialog med ulike interessenter og berørte ved utbygging av vår virksomhet, med formål å motta alle relevante innspill og eventuelt finne avbøtende tiltak som sikrer rettigheter. I dette arbeidet har vi spesielt fokus på urfolks

rettigheter og det gjøres fortløpende vurderinger av hvordan vår aktivitet vil kunne påvirke befolkningsgrupper og omgivelsene rundt oss. Å Energi søker i stor grad å håndtere eventuelle negative påvirkning på urfolks rettigheter tidlig i prosjektfasen, og streber etter en gjensidig tillitsbasert dialog med berørte parter.

Menneskerettigheter og arbeidsforhold hos våre leverandører

Å Energi foretar innkjøp av varer og tjenester for betydelige beløp fra over 3 000 leverandører. Leverandørene holder til både lokalt i Agder, i Norge og i andre land. Å Energi har en stor, kompleks og heterogen leverandørbase som i seg selv representerer en risiko for at Å Energi kan bidra til

eller knyttes til negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold gjennom våre forretningspartnere og leverandører.

Med denne leverandørbasen er det desto viktigere at Å Energi har etablerte systemer for leverandørkvalifisering

og risikovurdering. Det er viktig at Å Energi kan være sikker på at våre leverandører av produkter, tjenester og råvarer driver sin virksomhet uten at dette går på bekostning av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Prosess for kvalifisering og risikovurdering av leverandører

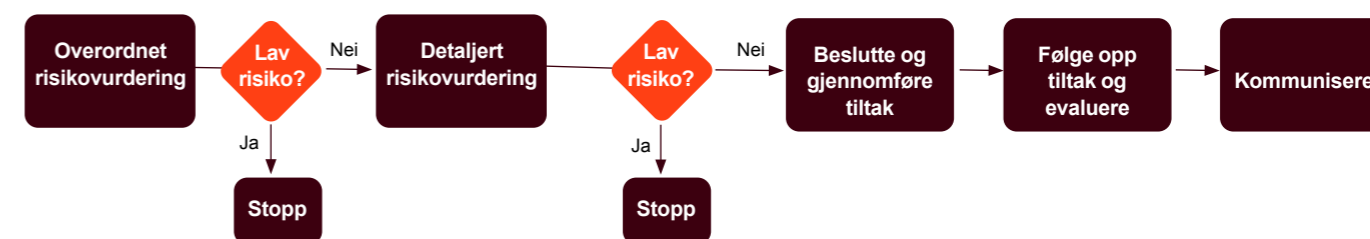
Å Energi har gjennomført en kartlegging av konsernets leverandører. Alle leverandører med innkjøpskostnad over 100 000 norske kroner skal prekvalifiseres og følges opp i kvalitetssystemet Achilles UNCE. Achilles UNCE kvalifikasjonsordning er et felles prekvalifiseringssystem for energiverk i Norden. Achilles identifiserer, kvalifiserer, evaluerer og overvåker leverandører slik at innkjøpere kan utvikle langsiktige og gjensidig lønnsomme relasjoner med pålitelige leverandører.

I Achilles UNCE kvalifiseres og risikovurderes leverandørene opp mot en

rekke kriterier og informasjon, herunder kriterier og informasjon relatert til menneskerettigheter og arbeidsforhold. Dette omfatter geografiske lokasjoner og leveringsområder, kvalitetsstyringssystem, sertifiseringer, miljøstyringssystem, HMS-system, arbeidstimer, HMS-risiko og tiltak, samfunnsansvar og kjede av underleverandører. Informasjonen som innhentes resulterer i en initiell overordnet risikovurdering av den enkelte forretningspartner og leverandør.

Der den initielle risikovurderingen tilsier forhøyet risiko for negativ påvirkning

på menneskerettigheter og arbeidsforhold, gjennomføres en detaljert risikovurdering hvor vi ser på funnene fra den initielle vurderingen opp mot dokumentasjon og kunnskap vi har om leverandøren. Dersom risikoen etter en slik detaljert vurdering fortsatt anses for å være forhøyet, skal det utarbeides og planlegges tiltak for å håndtere risikoen.

Leverandører med innkjøpskostnad lavere enn 100 000 norske kroner prekvalifiseres etter en mer forenklet prosess i henhold til interne rutiner. Konsernets innkjøpsrutine fastlegger at det også for disse leverandørene skal hensyntas momenter knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Det er likevel identifisert et behov for å tydeliggjøre prosessene for leverandører som ikke skal kvalifiseres i Achilles

UNCE, for å sikre at menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hensyntas i tilstrekkelig grad. Det er også identifisert tilfeller hvor leverandører med innkjøpskostnad som overstiger 100 000 norske kroner ikke er kvalifisert i Achilles. Dette skyldes eldre rutiner og prosesser fra en tid hvor det ble stilt andre krav til kvalifiseringsprosessen.

Å Energi har i 2023 igangsatt et forbedringsprosjekt for å sikre en bedre risikoforståelse av alle eksisterende

leverandører og forretningspartnere, samt sikre rutinen og prosessene for kvalifisering av leverandører. Formålet med forbedringsprosjektet er å sikre at Å Energi har en solid oversikt over risiko i alle leverandørkjeder, og at alle fremtidige leverandører og forretningspartnere prekvalifiseres i henhold til en tilfredsstillende prosess. Å Energi har i denne forbindelse dialog med både bransjen og Achilles med mål om å være en pådriver for å forbedre eksisterende systemer.

Funn fra risikovurderingene

Å Energi har en fullstendig oversikt over alle leverandører og forretningspartnere. Ettersom omfanget av leverandører er svært høyt har Å Energi fastsatt flere delmål for gjennomføringen av risikovurderinger av våre leverandører og forretningspartnere, noe denne rapporten reflekterer. I henhold til åpenhetslovens risikobaserte grunnprinsipp er det helt nødvendig at risiko - og tiltaksarbeidet deles opp og prioriteres.

Gjennomføring av detaljerte aktsom-

hetsvurderinger og tiltak vil alltid prioriteres ovenfor leverandører og forretningspartnere som i henhold til kartleggingen over representerer en høy risiko.

Prioriteringen er videre fastsatt med utgangspunkt i forholdsmessighet og en risikobasert tilnærming, hvor det er lagt vekt på Å Energis innflytelse og mulighet for påvirkning gjennom tiltak. Vår mulighet til å påvirke våre leverandører og forretningspartnere er tett knyttet

opp mot leverandører vi handler mye med. Videre er det gjennomført prioritering med grunnlag i kjente risikodrivere knyttet til menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, herunder hvor i verden leverandørene holder til, produserer og leverer, risiko knyttet til leverandørens bransje, produkt og råvarer, kritikalitet og omfanget av Å Energis påvirkningsmuligheter.

Oversikt over risiko i vår leverandørkjede:

Alle leverandører og forretningspartnere	3 536
Leverandører med innkjøpskostnad over NOK 200 000	1 071
Leverandører *som opererer i høyrisikoland**	2
Høyrisikobransjer og/eller høyrisiko-produkt***	268

* Leverandører med Innkjøpskostnad over NOK 200 000.

** Leverandører som opererer i land som representerer en forhøyet iboende risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Disse to landene er Kroatia og Romania.

*** Leverandører som opererer i bransjer/leverer/produserer råvarer hvor det erfaringsmessig er identifisert risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Med bakgrunn i kompleksiteten i Å Energis leverandørkjeder, er som nevnt en risikobasert tilnærming og tilhørende prioritering av detaljerte risikovurderinger og tiltak kritisk for å sikre et godt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Av våre 3 536 forretningspartnere og leverandører har 400 av våre største og/eller mest kritiske forretningspartnere og leverandører gjennomgått en grundig kvalifisering og risikovurdering i Achilles UNCE, hvorav 92 av disse har gjennomgått ytterligere revisjon.

Å Energi kan gjennom våre leverandørkjeder utøve ulik grad av negativ påvirkning på hele spekteret av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Derfor inngår alle menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i

våre aktsomhetsvurderinger når risiko knyttet til leverandører og underleverandører skal vurderes. De risikoene som fremstår mest fremtredende i Å Energis leverandørkjeder knytter seg først og fremst til bruk av innleid arbeidskraft på våre anlegg. Å Energis mulighet til å sikre individens arbeidstakerrettigheter, herunder retten til rettferdig og lik lønn, arbeids- og hviletid, fravær av diskriminering, osv. reduseres ved bruk av innleid arbeidskraft.

Det andre store risikoområdet i vår leverandørkjede relaterer seg til produkter, og da i særlig grad leverandørkjeder hvor det inngår produksjon, bearbeiding, sammenstilling og levering av ulike metaller. Utvinning og bearbeiding av metaller innebærer en høy risiko for brudd på menneske-

rettigheter, herunder farlige arbeidsforhold, barnearbeid, tvangsarbeid, lønnsforhold og arbeidsforhold generelt, påvirkning på urfolks rettigheter og miljødeleggelser.

Solenergi vil spille en viktig rolle i overgangen til et fornybart samfunn og utvikling av solkraft er et av de viktigste tiltakene for å imøtekomme samfunnets behov for mer kraft. Å Energi planlegger derfor en større satsning innenfor dette området. Råvarer og komponenter som inngår i spesielt solceller vil kunne utgjøre en høy risiko for menneskerettigheter og arbeidsforhold. I dag dominerer Kina leverandørmarkedet for slike komponenter, og både media og ulike menneskerettighetsorganisasjoner har avdekket svært høy risiko for blant annet tvangsarbeid og urfolks rettigheter. Dette er

kjente og krevende problemstillinger, og Å Energi vil i størst mulig grad søke å unngå slike risikoområder i vår fremtidige satsning så langt det lar seg gjøre.

Videre utgjør såkalte konfliktmineraler en særlig forhøyet risiko. Konfliktmineraler vil gjerne være kobolt, gull, tantal, tinn og wolfram, og inngår ofte i eksempelvis IT-utstyr som PC-er, skjermer, nettbrett og mobiltelefoner. Dette er mineraler som utvinnes i land med høy risiko for menneskerettighetsbrudd, og leverandørkjeder som leverer slike produkter vil bli gjenstand for detaljerte risikovurderinger og tiltak fra Å Energi.

Gjennom vårt investeringsselskap har Å Energi et eierskap på 33 % i Morrow

Batteries som er lokalisert i Arendal. Selskapet har som mål å produsere bilbatterier til elbiler. Produksjon av komponenter og råvarer som inngår i batterier er ansett for å representere høy risiko på menneskerettighetsområdet grunnet mangel på verdikjedesporbarhet hos ulike eksisterende produsenter. Batteriproduksjon trenger blant annet grunnstoffer som litium og kobolt, som det er mangel på globalt. Utvinning av litium er forbundet med miljøpåvirkning og utvinning av kobolt er forbundet med artisan gruvedrift under kritikkverdige forhold. Det vil være viktig å inngå industrielle samarbeid med aktører som både har policy og systemer knyttet til menneskerettigheter og miljøpåvirkning for å unngå konsekvenser som betydelig

miljøpåvirkning og barnearbeid. Selv om den lave eierandelen gjør at Morrow Batteries ikke inngår i Å Energis konsern har vi som interessant hatt dialog med – og gitt innspill til selskapet vedrørende deres vesentlighetsvurderinger. Vi vil fortsette å ha god dialog vedrørende risiko og tiltak med Morrow Batteries etter hvert som produksjonen vil starte opp.

Å Energi har ikke registrert hendelser eller andre forhold som forårsaker negativ påvirkning i konsernet eller hos våre leverandører. Med bakgrunn i bransjen vi tilhører, og kompleksiteten og omfanget av leverandører, er vi likevel eksponert for risiko for slik påvirkning. Risikoen gjør seg særlig gjeldende i leverandørkjedene.

Prioritering og mål

Å Energi vil fortsette å prioritere arbeidet med menneskerettigheter og arbeidsforhold høyt, og har i forbindelse

med det pågående forbedringsprosjektet blant annet fastsatt følgende mål for risikovurderinger:

2023

Sikre en god oversikt og gjennomgående forståelse av eksisterende risikoklassifisering av leverandører som er kvalifisert i Achilles UNCE.

Sikre overordnet risikovurdering av øvrige leverandører som ikke inngår i Achilles UNCE med en innkjøpskostnad over NOK 200 000.

2024

Gjennomføre overordnet risikovurdering av alle øvrige leverandører.

Gjennomføre detaljert risikovurdering av høyrisikoleverandører med innkjøpskostnad over NOK 200 000.

Håndtere negativ påvirkning

En vesentlig del av prosessen med å gjennomføre aktsomhetsvurderinger er å iverksette og gjennomføre nødven-

dige tiltak der det identifiseres risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

Forebyggende tiltak

Helt sentralt i Å Energis arbeid for å håndtere risiko knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er gjennomføring av forebyggende tiltak. Forebyggende tiltak gjennomføres i forhold til alle ansatte og leverandører uavhengig av risiko, og har som mål å forebygge at det inntreffer negative konsekvenser på menneskerettigheter og arbeidsforhold.

I 2022 og 2023 har Å Energi styrket arbeidet med menneskerettigheter, herunder ved å etablere et eget rammeverk bestående av en policy og en strategi for å ivareta menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold både i egen virksomhet, hos våre leverandører og hos våre forretningspartnere.

Det er også igangsatt et forbedrings-

prosjekt med ekstern ekspertise innen menneskerettigheter som arbeider med å fastsette gode prioriteringer, etablere styringsdokumenter og prosesser, og gjennomføre grundige risikovurderinger av våre leverandører og forretningspartnere.

Å Energi har også initiert dialog med Achilles UNCE vedrørende etterlevelse av åpenhetsloven i praksis med fokus på ytterligere ivaretagelse av menneskerettigheter og arbeidsforhold i pre-kvalifiseringen og oppfølgingen av leverandører. Herunder har Achilles UNCE selv gjennomført forbedringer av kvalifiseringsprosessene etter vedtakelsen av åpenhetsloven.

Av ytterligere forebyggende tiltak har Å Energi etablert:

- Rutiner og retningslinjer for onboarding, kvalifisering og oppfølging av leverandører.
- Grundig implementerte føringer, prosesser og systemer for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet, herunder system for varsling av hendelser for både interne og eksterne.
- Etske retningslinjer for ansatte.
- Etske retningslinjer for leverandører som setter krav og tydelige forventninger til ivaretagelse av menneskerettigheter og arbeidsforhold.
- Kompetansebygging internt.
- Etablering av ekstern kanal med tilhørende rutiner for innsynsbejæringer fra allmennheten.
- Intern og ekstern varslingskanal for varsling av kritikkverdige forhold.

Tiltak for å håndtere risiko

Der det avdekkes risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i våre verdikjeder, vil Å Energi gjennomføre konkrete tiltak for å håndtere risikoen.

Risiko knyttet til helse, miljø og sikkerhet er en av de mest fremtredende risikoene for våre ansatte og innleide medarbeidere, og prioriteres derfor svært høyt med hensyn til både jevnlig risikovurderinger og tiltak. Innenfor HMS-spekteret gis personsikkerhet alltid høyest prioritet. Sikkerhet for innleide og tredjeparter er like viktig for oss som sikkerhet for egne ansatte, og målet er null personskader. Det arbeides kontinuerlig med forbedring innenfor HMS og det legges vekt på

erfaringsdeling og læring på tvers av bransjer. Det gjennomføres rotårsaksanalyser ved hendelser med høyt skadepotensial, og det jobbes med økt læring og kultur for erfaringsdeling.

Å Energi stiller krav til alle ansatte og innleide om gjennomføring av opplæring innenfor HMS, med særskilte opplæringskrav for ansatte og innleide som arbeider på våre anlegg. Anleggene våre er fysisk sikret for å hindre at utenforstående får tilgang og dermed utsettes for skade, og det er implementert streng adgangskontroll. Det er også implementert et varslingsystem hvor både interne og eksterne kan varsle om hendelser, ulykker og forbedringsforslag.

De siste årene har Å Energi hatt en

økt innsats med forebyggende tiltak mot ekstremværhendelser, gjennom ekstraordinær skogrydding langs linjenettet. Å Energi har også etablert beredskapsplaner, øvelser og forebyggende tiltak i hele konsernet.

For større strategiske forretningspartnere og leverandører gjennomføres det revisjoner både digitalt og fysisk der risikoen vurderes til å være forhøyet. I 2021 og 2022 er det gjennomført 34 slike revisjoner. Ytterligere tiltak ved påvist forhøyet risiko vil være bruk av ekstern kompetanse i vurderinger og gjennomføring av tiltak, dialog med leverandører for å søke positiv påvirkning, bransjesamarbeid, og dialog og høringer med berørte interessenter og offentlige myndigheter.

Gjenopprettende tiltak

Der det avdekkes at Å Energi gjennom egen virksomhet eller leverandørkjedene faktisk forårsaker eller bidrar til negativ påvirkning på menneske-

rettigheter og arbeidsforhold, skal de omstridte aktivitetene bestrebes stanset, og eventuell påført skade skal gjenopprettes. Dersom ikke aktivite-

tene umiddelbart kan stanses, skal det iverksettes tiltak for å redusere skaden og utarbeides en plan for når virksomheten kan stanses.

Prioritering og mål

På samme måte som for gjennomføring av risikovurderinger av leverandører legges det til grunn en risikobasert tilnærming for gjennomføring av tiltak.

Tiltak vil alltid prioriteres der det identifiseres faktisk negativ påvirkning eller der det er høy risiko for slik påvirkning. Videre vil iverksettelse av tiltak i stor

grad sammenfalle med den fastsatte prioriteringen og målplanen for gjennomføring av risikovurderinger som nevnt ovenfor (se kap. Prioritering og mål).

2023

Forbedre nåværende innkjøpsrutiner for å sikre at menneskerettigheter og arbeidsforhold hensyntas i alle leverandørforhold.

2024

Utarbeide tiltaksplan for høyrisiko-leverandører etter hvert som detaljerte risikovurderinger gjennomføres og ferdigstilles.

Implementere intern opplæring med fokus på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Oppfølging

Risiko endrer seg raskt, spesielt i dagens komplekse landskap. Risikovurderinger og due diligence som gjennomføres i egen virksomhet og av våre leverandører og forretningspartnere, skal derfor være gjenstand for løpende oppfølging og vurderinger. Det samme gjelder styrende dokumenter og prosesser.

Fokuset i 2023 og 2024 vil være på å ferdigstille risikovurderinger av leverandører og forretningspartnere

slik dette er fastsatt i prioriterings- og målplanen vår.

Forbedringsprosjektet som er nedsatt for å forbedre Å Energis arbeid med menneskerettigheter og arbeidsforhold bidrar inn mot fastsettelsen av prioriteringer og mål. Arbeidet med å oppnå fastsatte mål følges opp jevnlig, og det vil i 2023 etableres rapportering til ledelsen og styret av det pågående arbeidet.

Alle tiltak som iverksettes for å håndtere faktisk eller potensiell risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, skal følges opp inntil tiltaket er gjennomført. Hvorvidt tiltaket er gjennomført avhenger av hva slags risiko det er tale om, hva slags tiltak som er iverksatt, i hvor stor grad Å Energi kan påvirke gjennom tiltak, og tiltakenes slutteffekt. Alle tiltak som er iverksatt skal rapporteres jevnlig med status på gjennomføring til ledelsen.

Kommunikasjon

Å Energi betrakter åpenhet rundt vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold for å være en avgjørende del av aktsomhetsvurderingene våre - og kritisk for å sikre et godt arbeid og nødvendige forbedringer.

Denne rapporten utgjør Å Energis offentlige redegjørelse for vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i henhold til åpenhetsloven. I tillegg har vi informasjon om åpenhetsloven, forventninger til

leverandører og en kanal for begjæring av innsyn om informasjon tilgjengelig på våre hjemmesider.

Postboks 603 Lundsiden, 4606 Kristiansand
Besøksadresse hovedkontor:
Kjøita 18, 4630 Kristiansand
www.aenergi.no

Organisasjonsnummer: NO 981 952 324